

BÖLÜM 3

TEKNOLOJİ UYGULAMALARININ DEĞERLER EĞİTİMİNE ETKİSİ: DENEYSEL BİR ÇALIŞMA¹

Melda ÇOŞKUN², Erkan Hasan ATALMIŞ³

GİRİŞ

Değerler bir toplumun yaşamını sürdürebilmesi için istenilen veya önemli görülen ilkeler, kurallar, standartlar ve ölçütlerdir (Özensel, 2003). Bu bağlamda değerler eğitimi de bireylerin toplumsal hayatta kabul gören ahlaki ve etik değerleri benimsemelerini sağlayan bir eğitim süreci olarak

¹Bu çalışma birinci yazarın danışmanlığında 2025 yılında TÜBİTAK 2204-B projesi olarak sunulmuştur.

² Öğretmen, Manisa Yunusemre Şehit Ömer Halisdemir Ortaokulu, Manisa, Türkiye. E-posta: 753642@meb.k12.tr, meldacoskun45@gmail.com | ORCID: <https://orcid.org/0009-0002-0870-7951>

³ Doç. Dr., Beden Eğitimi ve Spor Bölümü, Spor Bilimleri Fakültesi, Manisa Celal Bayar Üniversitesi, Manisa, Türkiye. E-posta: erkan.atalmis@cbu.edu.tr, erkanatalmis@gmail.com | ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-9610-491X>

Lisans: Creative Commons Atıf–Ticari Olmayan–Türetilemez 4.0 Uluslararası / (*License: Creative Commons Attribution–NonCommercial–NoDerivatives 4.0 International*) (CC BY-NC-ND 4.0).

Açık Erişim / Open Access.

DOI (kitap): <https://doi.org/10.63127/tuaz.nd.35>

Tavsiye Edilen Atıf / Recommended Citation:

Coşkun, M., ve Atalmış, E. H. (2025). Teknoloji uygulamalarının değerler eğitimi üzerindeki etkisi: Deneysel bir çalışma. In E. H. Atalmış ve N. Yıldırım (Eds.), *Veriden insana eğitim yolculuğu: Ölçme, çevre ve değerler* (s. 26-35). Turkuaz Yayınları. <https://doi.org/10.63127/tuaz.nd.35.c141>

düşünülebilir. Bu eğitim çocuklar ve gençlere doğru ve yanlış arasındaki farkları öğretmeyi, sevgi, saygı, empati, sorumluluk ve adalet gibi evrensel değerlere dayalı davranışlar kazandırmayı amaçlamaktadır (Deniz ve Karagöl, 2018; Lickona, 1991). Ayrıca değerler eğitimi, bireylerin sağlıklı bir kişilik geliştirmelerine yardımcı olmanın yanı sıra, toplum içinde uyumlu ve sorumlu bireyler olmalarını da desteklemektedir. MacNaughton ve Hughes (2007) bu tür bir eğitimin çocukları, çevrelerinden edindikleri değerlerle şekillendirerek, yaşamı olumlu bir şekilde görmelerini, toplumsal sorumluluklarını yerine getirmelerini ve sağlıklı bir kişilik geliştirmelerini sağladığını vurgulamaktadır.

Değerler eğitimi bir süreç olarak düşünüldüğünde bu eğitimin kazandırılması için farklı eğitim öğretim materyalleri mümkün olabilir. Özellikle, alan yazına bakıldığında hikayeler, film klipleri, tartışmalar ve grup çalışmaları gibi materyallerin, öğrencilerin değerleri içselleştirmesinde etkin olduğu gösterilmiştir (Lickona, 1991). Ayrıca, bu tür eğitim materyallerinin öğrencilerin toplumsal sorumluluk, adalet, dürüstlük gibi değerleri örneklerle somutlaştırmasına yardımcı olduğu da desteklenmiştir (Brannon, 2005). Bunun yanında projeler, grup çalışmaları ve sınıf tartışmaları öğrencilerin sevgi, saygı, empati, sorumluluk gibi değerlerinin öğretiminde etkili olduğu düşünülebilir. Özellikle tartışmalar sırasında, öğrenciler birbirlerinin görüşlerini dinlediği ve farklı değer anlayışları ile karşılaştığı bu da onları daha geniş bir perspektife yönlendirir (Kirschenbaum, 1995). Türkiye’deki alan yazına bakıldığında özellikle proje tabanlı öğretim modelinin değerler eğitimi olumlu etkilediği görülmektedir (Ökmen, Şahin ve Kılıç, 2022).

Eğitim materyallerinin yanı sıra teknolojinin değerler eğitimi üzerindeki etkisi hem olumlu hem de olumsuz boyutlarıyla ele alınabilir. Alkan (2019) dijital araçlarla değerler eğitiminin daha etkili bir şekilde verilmesini sağlayarak öğrencilere empati, hoşgörü ve etik davranışlar kazandırmada önemli bir rol oynayabileceğini vurgulamıştır. Örneğin, artırılmış gerçeklik (AR) ve sanal gerçeklik (VR) uygulamaları, farklı kültürleri ve bakış açılarını deneyimleme fırsatı sunarak bireylerin sosyal farkındalıklarını artırabilir. Ayrıca, çevrimiçi eğitim platformları ve interaktif içerikler, ahlaki ve etik değerlerin somut örneklerle öğretilmesine katkı sağlayabilir. Ancak, teknoloji bağımlılığı, dijital zorbalık ve yanlış bilgi yayılımı gibi olumsuz faktörler, değerler eğitimi olumsuz etkileyebilir (Bayrak ve Akdemir, 2022;

Yiğit, Çengelci ve Karaduman, 2013). Bu nedenle, teknolojinin bilinçli ve etik bir şekilde kullanımı, değerler eğitiminin sürdürülebilirliği açısından büyük önem taşımaktadır. Bu bağlamda bu çalışmada ortaokulda öğrenim gören öğrencilerin değerler eğitimine yönelik algılarının teknoloji uygulamalarından nasıl etkilendiğini bulmaktır. Bu bağlamda çalışmada aşağıdaki alt problemlere cevap aranacaktır.

1. Ortaokul öğrencilerinin teknoloji uygulamalarından önceki değerler eğitime yönelik algı düzeyleri nedir?
2. Ortaokul öğrencilerinin teknoloji uygulamalarından sonraki değerler eğitime yönelik algı düzeyleri nedir?
3. Ortaokul öğrencilerinin teknoloji uygulamalarından önceki ve sonraki değerler eğitime yönelik algı düzeyleri arasında anlamlı farklılık göstermekte midir?
4. Ortaokul öğrencilerinin teknoloji uygulamalarından önceki ve sonraki değerler eğitime yönelik algı düzeyleri arasında deney ve kontrol grubu için anlamlı farklılık göstermekte midir?

YÖNTEM

Bu çalışmada nicel araştırma yöntemlerinden “ön test-son test kontrol gruplu deneysel desen” kullanılmıştır. Bu modelde yansız atama ile oluşturulmuş iki biri deney, diğeri kontrol grubu oluşturulur ve her iki gruptan da hem deney öncesinde, hem de sonrasında ölçüm alınır.

Araştırmanın çalışma grubunu Manisa ili Yunusemre ilçesinde yer alan bir devlet ortaokulundaki 5. Sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Çalışmada zaman, para ve işgücü açısından var olan sınırlılıklar nedeniyle öğrenciler uygun örnekleme yöntemi ile öğrenciler seçilerek araştırmacıya kolaylık sağlamıştır (Balcı, 2011). Araştırmanın örnekleme ilişkin detaylar Tablo 1’de sunulmuştur.

VERİDEN İNSANA EĞİTİM YOLCULUĞU:
ÖLÇME, ÇEVRE VE DEĞERLER

Tablo 1. Örneklemen demografik özellikleri

Değişken	Grup	Deney		Kontrol	
		N	%	N	%
Cinsiyet	Erkek	72	25.0	66	22.9
	Kız	78	27.1	72	25.0
Sınıf	5.sınıf	150	42.1	138	47.9
Anne Eğitim	Okumadı	7	2.4	13	4.5
	İlkokul	28	9.7	16	5.6
	Ortaokul	22	7.6	23	8.0
	Lise	37	12.8	39	13.5
	Üniversite	53	18.4	47	16.3
	Lisansüstü	3	1.0	0	0.0
Baba Eğitimi	Okumadı	11	3.8	15	5.2
	İlkokul	20	6.9	10	3.5
	Ortaokul	16	5.6	18	6.3
	Lise	40	13.9	53	18.4
	Üniversite	59	20.5	39	13.5
	Lisansüstü	4	1.3	3	1.0

Tablo 1 incelendiğinde araştırmanın deney grubundaki öğrencilerin cinsiyetlerine bakıldığında kız öğrencilerin oranının erkek öğrencilere göre daha fazla olduğu görülmektedir (yaklaşık %27.1 ye karşılık %25). Araştırmanın kontrol grubundaki öğrencilerin cinsiyetlerine bakıldığında kız öğrencilerin oranının erkek öğrencilere göre daha fazla olduğu görülmektedir (yaklaşık %25 ye karşılık %22.9).

Çalışmada veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından geliştirilen kişisel bilgi formu; deney ve kontrol grubuna uygulanmak üzere olarak Çetin and Coşkun (2017) tarafından geliştirilen Ortaokul Öğrencileri için Değerler Eğitimi Ölçeği uygulanmıştır. 5’li likert türünde geliştirilen bu ölçek 30 madde ve 3 boyuttan oluşmaktadır. Çetin and Coşkun (2017) geliştirdikleri Ortaokul Öğrencileri için Değerler Eğitimi Ölçeğinin güvenilirliği Cronbach Alpha yöntemiyle hesaplamıştır. Bu değer ölçeğin tümü için ise .85 olarak hesaplanırken, duyarlılık, güvenilirlik ve sorumluluk boyutları için sırasıyla .87, .84 ve .71 bulunmuştur. Yine aynı çalışmada ölçeğin geçerliği ise doğrulayıcı faktör analizi ile hesaplanmış ve model iyilik indeklerinin iyi düzeyde olduğu görülmüştür (RMSEA= .07, NFI= .88, NNFI= .91, CFI= .92, IFI= 0.92 ve SRMR= 0.08). Bu çalışmada ise sadece güvenilirlik hesaplanmış ve ölçeğin tümü için .85 olarak bulunmuş, duyarlılık,

güvenirlilik ve sorumluluk alt boyutları için .82, .77 ve .51 olarak hesaplanmıştır.

Çalışmada öğrencilere uygulanacak değerler eğitimi ölçeği için bu ölçeği geliştiren araştırmacılardan izin alınmıştır. Öğrenciler 18 yaş altı olması sebebiyle öğrencilere formların uygulanması için velilere veli onam formu gönderilerek velilerden de izin alınmıştır. Ardından Öğrencilere çalışmaya katılmanın zorunlu olmadığı ifade edilerek gönüllü öğrencilerle çalışma gerçekleştirilmiştir. Veri toplama sürecinde öğrenciler deney ve kontrol grubu olarak iki gruba ayrılmıştır. İki hafta boyunca kontrol grubuna ise hiçbir müdahale yapılmazken, deney grubuna ise değerler eğitimi ile ilgili uygulamalar yapılmıştır. Bunlardan biri araştırmacılardan tarafından geliştirilen değerler eğitimi ile ilgili oyun uygulaması oynatılması diğeri ise teneffüs aralarında akıllı tahtalara değerler eğitimi ile ilgili resimler yansıtılmasıdır. Bu uygulamalar süresinde hem deney hem de kontrol grubuna değerler ölçeği formu ön-test ve son-test olarak yüz yüze uygulanmıştır.

Bu araştırmanın amacı öğrencilerin teknoloji kullanarak “değerleri” öğrenerek içselleştirebilmektir. Bu doğrultuda bir robotik eğitim materyali geliştirilmiştir. Robotun kodları ve hazırlanan değerler eğitimi ile ilgili oyun yazılımının kodları mblock programında yazıldıktan sonra arduino uno karta yüklenmiş ve ardından prototipin istenilen hedeflere uygun bir şekilde çalıştığı gözlemlenmiştir. Robotik eğitim materyali hazırlandıktan sonra bu materyalin kullanımı ile ilgili bilgilendirme ve geliştirilen oyun sunumu deney gruplarına yapılmıştır. Ardından öğrenciler oyunu karşılıklı olarak bilgisayarda oynamışlardır. Oyun ekranına değerler eğitimi ile çoktan seçmeli sorular gelmektedir. Bu sorular başlangıçta 100 soruluk bir havuzdan sistemin rasgele seçtiği 10 sorudan oluşmakta isteğe göre soru sayısı kullanıcı tarafından artırılıp ya da azaltılabilmektedir. Oyun iki kişi ile oynanabileceği gibi takım olarak da dört kişiyle oynanabilmektedir. Bu teknoloji materyalinin yanında öğrencilerin değerlerimizi daha iyi anlamaları ve öğrenmeleri için hikaye ve öykülerin yer aldığı dijital karekod materyalleri oluşturulmuştur. Bu materyaller hikaye ve öyküyü yazan öğrenciler tarafından özgün bir şekilde oluşturulup aynı zamanda seslendirilmiştir. Ardından bu dijital karekod materyalleri oluşturulmuştur.

Çalışmada elde edilen veriler Excel ve Jamovi programları kullanılarak analiz edilmiştir. Araştırmanın birinci ve ikinci sorularını cevaplamak için

betimsel istatistik metodu yapılmıştır. Araştırmanın üçüncü ve dördüncü sorularını cevaplayabilmek için bağımlı değişkenlerden “Değerler Eğitime Yönelik Algı” düzeylerinin normal bir dağılım gösterip göstermediğini çarpıklık ve basıklık katsayısı hesaplanarak belirlenmiştir. Ölçeklerin hem genel boyutunda hem de alt boyutlarında bu değerler -2 ile +2 arasında olduğu zaman öğrencilerin “Değerler Eğitime Yönelik Algı” düzeylerinin normal bir şekilde olduğu kabul edilmektedir. (Büyüköztürk vd., 2019). Bu testin sonucuna göre parametrik (t-test ve ANOVA) ve parametrik olmayan (Mann-Whitney U testi ve Kruskal Wallis) testlerin kullanılacağını tespit edilmektedir. Yine test sonuçlarının anlamlı çıkması durumunda bağımsız değişkenin bağımlı değişken üzerindeki etki derecesi bulmak için .00 ile 1.00 arasında değer alan eta-kare (η^2) korelasyon katsayısı kullanılmaktadır. Eta-kare değerleri .01, .06 ve .14 düzeyindeki olması durumunda sırasıyla küçük (small), orta (medium) ve geniş (large) etki büyüklüğü olarak yorumlanır (Büyüköztürk, 2016).

BULGULAR

Çalışmanın birinci ve ikinci alt problemi, ortaokul öğrencilerinin teknoloji uygulamalarından önceki ve sonraki değerler eğitime yönelik algı düzeyleri bulmaktadır. Tablo 2’de ortaokul öğrencilerinin değerler eğitime yönelik algı düzeyleri gerek ölçeğin tümü gerek alt boyutları için gösterilmektedir.

Tablo 2. Öğrencilerinin değerler eğitime yönelik algı düzeyleri

Boyutları	Ön-test		Son-test	
	Ortalama	SS	Ortalama	SS
Duyarlılık	3.04	.46	3.26	.58
Güvenirlilik	3.10	.60	3.27	.62
Sorumluluk	2.79	.57	3.05	.66
Genel Boyut	3.02	.40	3.23	.47

Tablo 2’ye göre ortaokul öğrencilerinin değerler eğitime yönelik algı düzeyleri duyarlılık boyutu için ön-test ve son-testten sırasıyla 3.04 ve 3.26; güvenirlik boyutu için ön-test ve son-testten sırasıyla 3.10 ve 3.27; sorumluluk boyutu için ön-test ve son-testten sırasıyla 2.79 ve 3.05; genel boyut için ön-test ve son-testten sırasıyla 3.02 ve 3.23 olarak bulunmuştur.

VERİDEN İNSANA EĞİTİM YOLCULUĞU:
ÖLÇME, ÇEVRE VE DEĞERLER

Özellikle son-testlerde meydana gelen artışların anlamlı olup olmadığı Tablo 4’de gösterilmektedir.

Üçüncü ve dördüncü alt problemlerindeki kullanılacak yöntemi tespit etmek amacıyla bağımlı değişken olan öğrencilerinin değerler eğitimiye yönelik algı düzeyleri normalliği Tablo 3’ de gösterildiği gibi çarpıklık ve basıklık katsayısı ile hesaplanmıştır.

Tablo 3. Dağılımın Normalliği Testi

Boyutlar	Ön-test		Son-test	
	Çarpıklık	Basıklık	Çarpıklık	Basıklık
Duyarlılık	-.28	.05	-.90	-.57
Güvenirlilik	-.80	.23	-1.08	-.97
Sorumluluk	.04	-.57	-.41	-.25
Genel Boyut	-.02	-.21	-.29	-.70

Tablo 3’e göre ortaokul öğrencilerin değerler eğitimiye yönelik algı düzeylerinin gerek genel boyutu gerekse alt boyutlarının çarpıklık (ve basıklık değerleri -2 ile +2 arasında olduğundan verilerin normal dağılım gösterdiği görülmüştür (Büyüköztürk vd., 2019). Bu sonuçlardan hareketle üçüncü alt problem için bağımsız örneklem t-testi, dördüncü alt problem için ANOVA kullanılmıştır.

Tablo 4. Ön-test ve son-teste göre bağımsız gruplar t-testi sonuçları

Boyutlar	t-testi	sd	p
Duyarlılık	3.64	286	<.001
Güvenirlilik	2.29	286	.023
Sorumluluk	3.61	286	<.001
Genel Boyut	4.03	286	<.001

Tablo 4’e göre ortaokul öğrencilerin değerler eğitimiye yönelik algı düzeylerinin gerek genel boyutu gerekse alt boyutlarının ön-test ve son-test arasında anlamlı farklılık bulunmuş, bu farklılık son-test lehine olduğu görülmektedir (duyarlılık: $t(286)=3.64$, $p<.01$; güvenirlilik: $t(286)=2.29$, $p<.01$; sorumluluk: $t(286)=3.61$, $p<.01$; genel boyut: $t(286)=4.03$, $p<.01$).

Tablo 5’de deney ve kontrol grubuna göre öğrencilerinin değerler eğitime yönelik algı düzeyleri gösterilmektedir.

Tablo 5. Deney ve kontrol grubuna göre ortalama ve SS sonuçları

Boyutları	Ön-test			Son-test	
	Deney		Deney	Kontrol	

VERİDEN İNSANA EĞİTİM YOLCULUĞU:
ÖLÇME, ÇEVRE VE DEĞERLER

	Kontrol					
	Ortalama	SS	Ortalama	SS	Ortalama	SS
Duyarlılık	3.03	.46	3.05	.48	3.44	.53
Güvenirlilik	3.17	.55	3.01	.65	3.48	.52
Sorumluluk	2.82	.55	2.75	.60	3.26	.67
Genel Boyut	3.05	.41	2.98	.40	3.42	.47

Tablo 5’deki ölçeğin tümü ve alt boyutları için ortalamalar arasındaki farkın anlamlı olup olmadığı bulmak için için ANOVA ve post-hoc Tukey testi uygulanmış ve sonuçlar Tablo 6’da gösterilmektedir.

Tablo 6. Deney ve Kontrol grubuna göre ANOVA testi sonuçları

Boyutlar	F	sd	p	η^2	anlamlılık
Duyarlılık	9.19	152	<.001	.09	DS > DÖ, KÖ, KS
Güvenirlilik	8.63	152	<.001	.08	DS > DÖ, KÖ, KS
Sorumluluk	8.13	151	<.001	.09	DS > DÖ, KÖ, KS
Genel Boyut	12.52	152	<.001	.13	DS > DÖ, KÖ, KS

*DÖ: Deney ön-test, DÖ: Deney son-test, KÖ: Kontrol ön-test, KS: Kontrol son-test

Tablo 6’ya göre ortaokul öğrencilerin değerler eğitime yönelik algı düzeylerinin gerek genel boyutu gerekse alt boyutlarının deney ve kontrol grubuna göre anlamlı farklılık bulunmuş, bu farklılık son-test deney grubu lehine olduğu görülmektedir (duyarlılık: $F=9.19$, $p<.01$; güvenirlilik: $F=8.63$, $p<.01$; sorumluluk: $F=8.13$, $p<.01$; genel boyut: $F=12.52$, $p<.01$).

Eta-kare (η^2) değerlerine bakıldığında öğrencilerin değerler eğitime yönelik algı düzeylerinin genel boyutu ve alt boyutları için orta düzeyde olduğu görülmektedir. Diğer bir ifadeyle teknoloji kullanımının öğrencilerinin değerler eğitime yönelik algı düzeylerinin genel, duyarlılık, güvenirlilik ve sorumluluk alt boyutlarındaki varyansın sırasıyla %9, %8, %9 ve %13’ünü açıkladığı söylenebilir.

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Bu çalışmanın amacı ortaokulda öğrenim gören öğrencilerin değerler eğitime yönelik algılarının teknoloji uygulamalarından nasıl etkilendiğini bulmaktır. Bu doğrultuda yapılan analizler neticesinde değerler eğitimi ile ilgili geliştirilen oyun sonrasında ortaokul öğrencilerinin değerler eğitime

yönelik algı düzeylerinde anlamlı bir şekilde artış görüldüğü bulunmuştur. Diğer bir ifade ile teknoloji kullanımının öğrencilerinin değerler eğitimine yönelik algı düzeylerine olumlu etkisinin olduğunu desteklemektedir. Bu durum oyunun içeriğinin birebir değerler eğitimi ile ilgili sorulardan oluştuğundan değerler eğitimine doğrudan hizmet etmektedir. Bu sebeple çalışmada kullanılan teknolojinin öğrencilerin değerlere yönelik algılarını artırması beklenen bir durumdur. Alan yazın incelendiğinde Yıldırım ve Yelken (2020) öğretmenlerle yaptıkları görüşmeler sonunda öğrencilerin teknolojik araçları kontrollü bir kullanmalarının öğrenme-öğretme sürecine genelde olumlu katkı yaptığını bulmuşlardır. Yine Elçi ve Çatak (2021) medya okuryazarlığı ve değerler eğitimi ile ilgili yaptıkları çalışmada medya okuryazarlığı becerileri sayesinde medyanın değerler üzerindeki olumlu etkilerini artıracığı ve olumsuz etkilerini azaltacağı düşünülmektedir. Bu iki çalışma sonucu mevcut çalışmanın sonucu desteklediğini göstermektedir.

Çalışmada bir kısım sınırlılıklar bulunmaktadır. Bu bağlamda ileride yapılacak araştırmalar için öneriler bulunmaktadır:

Uygulayıcılara yönelik öneriler

- Farklı değerleri ölçen ölçekler kullanılarak araştırma tekrarlanabilir.
- Teknolojinin öğretim programlarına entegrasyonunu sağlamak amacıyla okullara daha fazla teknolojik eğitim materyali sağlanabilir.
- Daha fazla teknolojik eğitim materyalinin öğrenciler tarafından oluşturulması ve uygulanması için fırsatlar sağlanabilir.

Araştırmacılara yönelik öneriler

- Bu araştırma Türkiye'nin farklı bölgelerinde, illerinde okullarda tekrarlanabilir.
- Farklı devlet okullarında uygulanarak karşılaştırılabilir.
- Devlet ve özel okullardaki öğrencilere uygulanarak karşılaştırılabilir.

KAYNAKÇA

- Alkan, C. (2019). Eğitim Teknolojileri ve Değerler Eğitimi: Kuramsal ve Uygulamalı Yaklaşımlar. Ankara: Pegem Akademi.
- Balcı, A. (2011). Sosyal bilimlerde araştırma yöntem, teknik ve ilkeler, Ankara: Pegem Akademi.
- Brannon, D. (2005). Teaching Values: A Guide to Ethical Education. Teachers College Press.
- Bayrak, B., & Akdemir, A. (2022). Teknoloji kaynaklı toplumsal sorunların kavranmasında değer odaklı etkinliklerin etkisi. *Ssd Journal*, 7(29), 77-102.
- Büyüköztürk, Ş. (2016). Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı. (22. Baskı). Ankara: Pegem Akademi.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak Kılıç, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2019). Eğitimde Bilimsel Araştırma Yöntemleri (26. Baskı). Pegem Akademi.
- Deniz, K., & Karagöl, E. (2018). Değerler eğitimi açısından ortaokul Türkçe ders kitapları. *Karaelmas Eğitim Bilimleri Dergisi*, 6(2), 244-255.
- Elçi, İ., & Çatak, M. (2021). Medyanın değerler üzerindeki etkisi ve medya okuryazarlığı. 1. *Uluslararası Akademik Araştırmalar Kongresi bildiriler kitabı*, 504-513.
- Kirschenbaum, H. (1995). The Ethical Teacher. National Education Association. Lickona, T. (1991). Educating for Character: How Our Schools Can Teach Respect and Responsibility. Bantam.
- MacNaughton, G., Hughes, P., & Smith, K. (2007). Young children's rights and public policy: Practices and possibilities for citizenship in the early years. *Children & Society*, 21(6), 458-469.
- Ökmen, B., Şahin, Ş., & Kılıç, A. (2022). Proje tabanlı karakter ve değerler eğitimi dersinin öğrencilerin bilgi, beceri, değer ve tutumlarına etkisi. *Milli Eğitim Dergisi*, 51(236), 2947-2968.
- Özensel, E. (2003). Sosyolojik bir olgu olarak değer. *Değerler Eğitimi Dergisi*, 1(3), 217- 240.
- Yıldırım, M. S., & Yelken, T. Y. (2020). Yeni neslin teknoloji kullanımının okul ortamına etkileri hakkında lise öğretmenlerinin görüşleri. *Journal of Advanced Education Studies*, 2(2), 133-157.
- Yiğit, E. Ö., Çengelci, T., & Karaduman, H. (2013). Teknolojinin değerlere yansımaları konusunda sosyal bilgiler öğretmen adaylarının görüşleri. *Journal Of Social Studies Education Research/Sosyal Bilgiler Eğitimi Araştırmaları Dergisi*, 4(1), 73-96.